

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

відсоток вирішених справ, які могли б показати приклад перешкоджання піратству у медіа-просторі дуже малий.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хаб'юк О. Концептуальні основи медіа-економіки: Монографія / Олексій Хаб'юк. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2012. 180 с.
2. Павло Миколук Піратство у медіа-галузі URL: <https://inau.ua/document/dek-2017-pavel-mykolyuk-pyratstvo-v-medya-otrasly>.
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/News/Print?lang=uk-UA&id=2d5bac4c-1dba-4c52-8274-ed92c2643ab4>.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИЗНАЧЕННЯ «НОУ-ХАУ»: МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Харченко А. Л.

студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Уткіна М. С.

к.ю.н., викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

В контексті розвитку права інтелектуальної власності і поширення такої категорії у вітчизняному законодавстві як «ноу–хау», актуалізується дослідження нормативно-правової та доктринальної бази зарубіжних країн. Проблематика закріплення та врегулювання даного терміну існує не лише в Україні, а й у багатьох країнах світу. Це спричинено відносною новизною аналізованого терміну та відсутністю достатнього нормативно-правового регулювання правового режиму «ноу-хау» та його захисту. Крім того, у нормативно-правових актах, науковій доктрині та рекомендаційних актах міжнародних неурядових організацій існують розбіжності щодо його визначення. На даний час «ноу-хау» виступає об'єктом в цілому міжнародного обігу, а також – займає в ньому важливе та істотне місце, впливаючи не лише на науково-технічний розвиток, а й технічне озброєння розвинених країн світу. Зважаючи на вищевикладене, цілком закономірно, що дискусійне питання щодо його правової природи є достатньо важливим і тому, традиційно викликає плюралізм наукових поглядів як України, так і в інших країнах.

Аналізуючи наукові доробки Б. Прахова, слід акцентувати увагу на тому, що термін «ноу-хау» є достатньо розповсюдженим за кордоном, і, на відміну від офіційних термінів, які вживаються у законодавстві країн, звучить однаково в усьому світі. Зокрема,

на законодавчому рівні у США – *tradesecret*, у Франції – *savoir*, у Німеччині – *wissenwie*. Якщо проаналізувати історичний аспект використання «ноу-хау», то він був широко розповсюдженим у договірній практиці щодо позначення такого виду інформації, яка спеціально випущена під час опису нововведення [1, с. 22].

Найбільш широке та повне сучасне визначення «ноу-хау» знаходимо в законодавстві Європейського Союзу (ЄС). О. Б. Ломакіна зазначає, що визначення «ноу-хау» визначається як сукупність незапатентованої практичної інформації, що є результатом досвіду або випробувань і яка є:

Регламентом Комісії ЄС № 772/2004 від 27 квітня 2004 року щодо застосування частини третьої статті 81 Договору про заснування ЄС до категорій угод про передачу технологій, до категорії «ноу-хау» відноситься сукупність інформації, яка є:

– секретною, тобто не є доступною, а суб'єкти що мають відношення до інформації яка має статус «ноу – хау» створюють всі можливі умови для того, щоб зберігати від розповсюдження;

– значимою, тобто є корисною для виробництва товарів за угодою. А зберігання її в таємниці є ключовою умовою для зберігання її важливості;

– визначеною, тобто ідентифікованою, конкретно описаною у достатньо повний спосіб так, що можна підтвердити, що вона відповідає критеріям секретності та значимості.

У свою чергу, Міжнародна асоціація з охорони промислової власності запропонувала таке визначення «ноу-хау»: знання і практичний досвід технічного, комерційного, управлінського та іншого характеру, які мають практичне застосування у виробництві і професійній практиці [2, с.71-72].

На законодавчому рівні визначення категорії «ноу-хау» надано у Великобританії та США. Законодавство Великобританії визначає «ноу-хау» як корисний виробничий досвід. Закон «Про доходи і податки корпорацій» відносить до «ноу-хау» будь-яку виробничу інформацію і технічні прийоми, що використовуються при виробництві товарів і матеріалів, розробці копалень, нафтових свердловин, мінеральних покладів, при проведенні дослідницьких, сільськогосподарських і лісотехнічних робіт, відкритті родовищ і т. ін. [3].

Європейський Кодекс Етики Франчайзингу визначає «ноу-хау» як пакет незапатентованої, практичної інформації, що була отримана з досвіду під час власної діяльності франчайзера. Ця інформація є невідомою загалом, важливою та ідентифікованою. Загалом,

- «невідоме» означає, що ноу-хау, як цілісність, набір пов'язаних між собою елементів не є загальновідомим або легко доступним; однак не варто однозначно і вузько сприймати це визначення. Мається на увазі, що кожен складовий елемент може бути відомий громадськості, але як цілісність пов'язаних між собою складових використовується лише в господарській діяльності франчайзера і ніде більше;

- «важливе» означає, що ноу-хау містить інформацію, яка необхідна для продажу товарів або надання послуг кінцевим споживачам, а особливо для презентації товарів, для обслуговування клієнтів, для управління фінансами. Ноу-хау полегшує франчайзі вихід на ринок, робить його діяльність ефективною та конкурентноспроможною;

- «ідентифіковане» означає, що ноу-хау має бути досить детально описаним в операційному підручнику [4].

Розглядаючи питання генезису терміну «ноу-хау», то відзначаємо його походження від англійського вислову «knowhow», при дослівному перекладі який означає «знаю як зробити». Даний термін уперше був вжитий у США у 1916 році, а саме – у рішенні щодо судової справи «Дізенд проти Брауна».

У зарубіжних країнах загальноприйнятим є коротке визначення категорії «ноу-хау». Зокрема, правничий словник Струда надає наступне визначення «ноу-хау»: це запас технічних знань і досвіду, набутих у результаті високоспеціалізованого виробництва. Ці знання можуть, як правило, міститись у документах, кресленнях тощо [5, с. 497].

Таким чином, зважаючи на вищевикладене, робимо висновок, що всі наведені визначення категорії «ноу-хау» є не тотожними, оскільки всі терміни мають свою специфіку. Це зумовлено тим, що визначення та закріплення «ноу-хау» як такого залежало від юридичної особи, яка її створювала.

Дослідивши та проаналізувавши міжнародний досвід щодо регулювання та дослідження «ноу-хау» в цілому, слід погодитися із позицією П. С. Матвєєва. У своїх наукових доробках він наголосив, що для України базисними принципами в контексті його захисту та охорони мають стати наступні:

- ноу-хау має економічну цінність і належить тому, хто його створив або придбав законним шляхом;

- передача ноу-хау здійснюється на договірній основі або іншим способом відповідно до національного законодавства;

- ноу-хау захищається від незаконного присвоєння і розголошення [6, с. 105].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Прахов Б. Чи є ноу-хау об'єктом інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2006. № 5. С. 22-25.
2. Ломакина О. Б. Общие нормы и международная практика охраны объектов промышленной собственности. Москва, 2000.
3. Wise A. Trade Secrets and Know-How throughout the World. New York : Clark Brodman Co., 1981. P. 862.
4. Європейський Кодекс Етики Франчайзингу. <https://franchising.ua/franchayzing/94/evropeyskiy-kodeks-etiki-franchayzingu/>.
5. Струд. Юридический словарь. 3-е изд. Лондон, 1965. 825 с.
6. Матвеев П. С. Теоретико-правові аспекти охорони та захисту ноу-хау та комерційної таємниці як об'єктів права інтелектуальної власності при інноваційному векторі розвитку економіки. *Європейські перспективи*. 2015. № 2. С. 99-106.

ЩОДО ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Кошельник О.О.

Магістрант ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Янішевська К. Д.

к.ю.н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Для того щоб з'ясувати сутність будь-якого явища слід розпочинати його вивчення з історичного розвитку його існування. Історія правового регулювання людьми відносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю, нараховує десятки тисячоліть, а правові норми, які охороняли ці відносини, чи не найдавніші серед інших юридичних правил поведінки.

Джерела правового регулювання охорони інтелектуальної власності сягають з глибокої давнини. Наприклад, ще в період первісного ладу ретельно зберігалися і передавалися у спадок секрети добування вогню, створення зброї тощо. Слід зазначити, що у цей період регулятором відносин був формально незакріплений звичай [1].

Також у минулому існували дуже суворі методи запобігання копіювання творів мистецтва та архітектури. Відомі жорстокі осліплювання і навіть вбивства творців, щоб вони ніде і ніколи більше не змогли повторити свої творіння. Серед писаних канонів, які в різні часи врегульовували питання охорони інтелектуальної власності, на сьогоднішній день залишилися лише релігійні норми. Прикладом древньої і нині значущої